

Ministerie van Economische Zaken
T.a.v. de Minister van Economische Zaken, de heer H.G.J.Kamp
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

DATUM

16 april 2014

ONDERWERP

Zienswijze EBN wetsvoorstel Windenergie op Zee

Excellentie,

Op 19 maart jl. heeft u het wetsvoorstel 'Windenergie op zee' ('het Wetsvoorstel') ter consultatie voorgelegd. EBN B.V. ('EBN') wenst graag gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

Op grond van de Mijnbouwwet neemt EBN (namens de Staat) deel in de opsporing en winning van gas en olie in Nederland (EBN nam op 31 december 2013 deel in 44 opsporingsvergunningen en 106 winningsvergunningen *off-shore*). EBN voert haar publieke taken uit in het belang van een doelmatige opsporing en winning, een planmatig beheer en een optimale afzet van koolwaterstoffen (zie artikel 82 Mijnbouwwet). Het Wetsvoorstel is van invloed op het Nederlandse energiebeleid en het mijnbouw(investerings)klimaat en raakt EBN zowel direct als indirect bij de uitvoering van haar (publieke) taken, met name bij bovengenoemde *off-shore* projecten. Om die reden brengt EBN graag de volgende ervaringen, vragen en aanbevelingen ten aanzien van het Wetsvoorstel naar voren.

Geen onevenredige schade of hinder voor eerste initiatiefnemer bij gecombineerd gebruik

Het Wetsvoorstel (alsook de Ontwerp Rijksstructuurvisie Wind op Zee) geeft aan dat het kabinet in de ruimtelijke afweging prioriteit geeft aan activiteiten van nationaal belang waaronder olie- en gaswinning en windenergie. Ingeval activiteiten van nationaal belang stapelen in hetzelfde gebied geeft het wetsvoorstel de stelregel dat gestreefd wordt naar gecombineerd en ruimte-efficiënt gebruik, mits de eerste initiatiefnemer daarbij geen onevenredige schade of hinder ondervindt. EBN meent echter dat deze stelregel in het Wetsvoorstel en de Ontwerp Rijkstructuurvisie Windenergie op Zee niet consequent wordt toegepast. Dit blijkt uit het volgende.

Indien er een kavelbesluit of voorbereidingsbesluit wordt genomen als bedoeld in het Wetsvoorstel en er is reeds een opsporings- of winningsvergunning voor dat gebied van kracht dan is er sprake van stapelende belangen. Hierbij is de mijnbouwonderneming de eerste initiatiefnemer (hij heeft immers al een vergunning). Blijkens de bovengenoemde stelregel zou de mijnbouwonderneming geen onevenredige hinder of schade mogen ondervinden van dit voorbereidingsbesluit of kavelbesluit. Dit blijkt echter niet uit het Wetsvoorstel.

Artikel 4 Wetsvoorstel betreft de regels voor het nemen van een kavelbesluit. Uit de memorie van toelichting blijkt dat bij het vaststellen van de buitengrens van een kavel in het kavelbesluit geen rekening gehouden wordt met de eventuele plaatsing van mijnbouwinstallaties in bestaande opsporings- en winningsvergunningengebieden (pagina 22 MvT). Bovendien blijkt uit de toelichting dat u voornemens bent om gelijktijdig met de inwerkingtreding van het onderhavige wetsvoorstel, in het Mijnbouwbesluit expliciet te regelen dat in gebieden waarvoor een voorbereidings- of kavelbesluit geldt, geen mijnbouwinstallaties mogen worden geplaatst, tenzij u daarvoor ontheffing heeft verleend (pagina 17 MvT).

Artikel 9 Wetsvoorstel betreft de regels voor het nemen van een voorbereidingsbesluit. Dit artikel bepaalt tevens dat in het voorbereidingsbesluit kan worden bepaald dat het in daarbij aangewezen gevallen verboden is om werken of werkzaamheden uit te voeren of het gebruik van werken te wijzigen. Uit de memorie van toelichting blijkt vervolgens dat de vergunninghouder van een opsporings- of winningsvergunning vanaf het moment van bekendmaking van het voorbereidingsbesluit voor het kavelbesluit er rekening mee zal moeten houden dat hij alleen een mijnbouwinstallatie in het kavel zal mogen plaatsen indien het gaat om een tijdelijke mijnbouwinstallatie die tijdig wordt verwijderd of indien gecombineerd en ruimte-efficiënt gebruik mogelijk is en het windpark geen onevenredige schade of hinder ondervindt (pagina 22 MvT). Bovendien kan bij de vergunningaanvragen op grond van de Mijnbouwwet, zo stelt de memorie van toelichting, de afweging plaatsvinden of het betreffende werk in de weg zou staan aan de verwezenlijking van een windpark (pagina 25 MvT).

EBN meent dat het wetsvoorstel op deze punten de stelregel zoals genoemd in het Wetsvoorstel en de Ontwerp Rijkstructuurvisie Windenergie op Zee niet consequent toepast. Het Wetsvoorstel doet voorkomen dat de eerste initiatiefnemer geen onevenredige schade of hinder mag ondervinden bij gecombineerd en ruimte-efficiënt gebruik, maar houdt vervolgens onvoldoende rekening met de mogelijkheid dat een mijnbouwbedrijf in veel gevallen als eerste initiatiefnemer moet worden aangemerkt. Op deze manier heeft het Wetsvoorstel een negatief effect op het belang van een doelmatige opsporing en winning, een planmatig beheer en een optimale afzet van koolwaterstoffen zoals bedoeld in de Mijnbouwwet. EBN dringt er daarom op aan dat dit belang afdoende wordt meegewogen in het Wetsvoorstel.

Rechtsonzekerheid beperkt het belang van een doelmatige opsporing en winning, een planmatig beheer en een optimale afzet van koolwaterstoffen

De toepassing van het Wetsvoorstel leidt tot rechtsonzekerheid voor de olie- en gaswinningsector. Dit komt met name voort uit het feit dat pas bij de kennisgeving van het voornemen tot het nemen van een voorbereidingsbesluit het voor mijnbouwondernemingen duidelijk is op welk gebied en welke locatie binnen dat gebied het kavelbesluit betrekking krijgt (zie p. 7-8 MvT). Dit is ongewenst om de volgende redenen.

Voorafgaand aan het aanvragen van een opsporings- of winningsvergunning alsook na verkrijging van een opsporings- of winningsvergunning investeren mijnbouwbedrijven veel geld, tijd en mankracht in het verkennen van het betreffende gebied. Er kan seismisch onderzoek worden gedaan, seismische data worden aangekocht of bestaande data met nieuwe technieken worden bewerkt en geïnterpreteerd. Als vervolgens blijkt dat deze mijnbouwondernemingen geen opsporings- of winningsvergunning krijgen of geen opsporings- of winningsinstallaties mogen plaatsen omdat het gebied onderdeel is van een voorbereidingsbesluit of kavelbesluit worden deze investeringen tenietgedaan en worden de mijnbouwondernemingen belemmerd in hun technische mogelijkheden. Om dit financiële risico te beperken zullen mijnbouwondernemingen naar

verwachting minder willen investeren in verkenningsonderzoek, proefboringen en nieuwe infrastructuur. Deze investeringen zijn echter cruciaal voor de doelmatige opsporing en winning, een planmatig beheer en een optimale afzet van koolwaterstoffen zoals bedoeld in de Mijnbouwwet. EBN meent dat de rechtsonzekerheid die ontstaat door het Wetsvoorstel haar belemmert in de uitvoering van haar publieke taken en nadelig is voor het mijnbouw(investerings)klimaat, het kleineveldenbeleid en de daaruit voortvloeiende aardgasbaten.

Nadere afstemming

In de Ontwerp Rijksstructuurvisie Wind op Zee is aangegeven dat in de aangewezen gebieden, in het stadium waarin de bepaling van de kavels voor windparken aan de orde is, nog nadere afstemming plaats zal vinden omtrent de winning van nu nog onbekende gas- en oliereserves in de bodem. Ook in toekomstige aan te wijzen gebieden zullen nu nog onbekende gas- en oliereserves aanwezig kunnen zijn. Aangezien EBN deelneemt in vrijwel alle offshore opsporings- en winningsactiviteiten en ook kennis heeft over gebieden die nu niet onder vergunning zijn, heeft zij goed zicht op de eventuele '*prospects*' en '*leads*' in (toekomstige) aangewezen gebieden. EBN verzoekt daarom de Minister om tijdig in overleg te treden met EBN ten aanzien van de prospectiviteit in (nieuw) aan te wijzen gebieden alvorens kavels voor windparken aan te wijzen.

Onduidelijkheden

Tot slot zijn voor EBN de volgende elementen in het Wetsvoorstel niet duidelijk.

Het wetsvoorstel stelt dat wanneer een activiteit van nationaal belang stapelen in hetzelfde gebied, het uitgangspunt is dat gestreefd wordt naar gecombineerd en ruimte-efficiënt gebruik, mits de eerste initiatiefnemer daarbij geen onevenredige schade of hinder ondervindt. Het is voor EBN onduidelijk wat precies bedoeld wordt met de eerste initiatiefnemer. EBN verzoekt de Minister daarom om dit nader toe te lichten en hierbij in te gaan op de vraag of mijnbouwondernemingen die verkenningsonderzoek hebben (laten) uitvoeren of een opsporings- of winningsvergunning bezitten aangemerkt worden als eerste initiatiefnemer.

Artikel 4 lid 3 Wetvoorstel benoemt de diverse belangen die meegewogen moeten worden bij het nemen van een kavelbesluit. Uit de tekst van de wet en de toelichting hierbij wordt niet duidelijk onder welk belang het nationale belang van olie- en gaswinning (en het daarmee samenhangende belang van een planmatig beheer en een optimale afzet van koolwaterstoffen) valt. EBN verzoekt de Minister daarom om dit nader toe te lichten en hierbij in te gaan op de vraag of het belang van olie- en gaswinning onder lid a (de vervulling van maatschappelijke functies van de zee) of onder lid b (het rechtmatig gebruik van de zee door derden) zal vallen?

Conclusie

EBN vraagt in deze zienswijze uw aandacht voor het belang van een doelmatige opsporing en winning, een planmatig beheer en een optimale afzet van koolwaterstoffen in Nederland bij het vaststellen van de toekomstige wet 'Windenergie op zee'. Meer specifiek meent EBN dat het Wetsvoorstel de stelregel; dat de eerste initiatiefnemer bij stapelende belangen en gecombineerd gebruik geen onevenredige schade of hinder ondervindt, niet consequent toepast. Daarnaast voorziet EBN dat het Wetvoorstel het mijnbouw(investerings)klimaat in Nederland mogelijk belemmert. Dit is nadelig voor het kleineveldenbeleid en de daaruit voortvloeiende aardgasbaten. EBN dringt er daarom op aan alsnog het nationale belang van de olie- en gaswinning afdoende mee te laten wegen in het Wetsvoorstel.

Een kopie van deze brief zendt EBN tevens aan de Minister van Infrastructuur en Milieu, mevrouw drs. M.H. Schutz van Haegen.

Hoogachtend,

J.D. Bokhoven
CEO EBN B.V.

BRD